

EVENWICHT OF SYNDROOM

De heer Simon Carmiggelt die onder de naam „Kronkel” in Het Parool schrijft, heeft aan ratten een aantal woorden gewijd, die we u niet willen onthouden. Met zijn toestemming en die van de uitgeefster nemen wij het volgende gedeelte uit het cursief „Actie”, geplaatst in Het Parool van 15 juni 1975, over.

A. Balkstra

„Maar de actie-comité's kunnen hier en nu, riant aan bod komen in de zich achter het nieuws bewegende brandpunten. Een ondernemer wil een nieuwe fabriek bouwen en een actiecomité is daar uiteraard tegen. De presentator legt het ons even uit en zegt dan: „In de studio vanavond, de heer J. de Vries, student in de zoölogie.”

De camera rijdt een eindje achteruit en je ziet de heer J. de Vries. Moeders liefste, met een Christusbaard. De presentator vraagt: „Wat zijn precies, volgens het actiecomité, de bezwaren tegen de nieuwe fabriek?”

De jongen antwoordt: „Wij hebben redenen om aan te nemen dat het evenwicht in de natuur er door zal worden verstoord. Onderzoek op plaatsen met een vergelijkbare situatie heeft uitgewezen dat zo'n fabriek met name schadelijk is voor de in de omgeving levende ratten.”

„Ratten?” vraagt de presentator een beetje viezig.

„Ja, ratten. De vroeger wel voorkomende weezin jegens ratten is gelukkig achterhaald. Men weet nu, vrij algemeen, dat het aardige, intelligente beesten zijn en het aantal mensen, die ratten als huisdieren houden, neemt toe. De fabriek bedreigt ze.”

„Ze zullen uitsterven, bedoelt u?”

„Nee, zover zou ik niet willen gaan. Het probleem is gecompliceerder. Moderne fabrieken zijn van beton en ratten kunnen een betonnen bouwwerk niet binnendringen. Omdat ze dat wel zouden willen maar bemerken dat ze het niet kunnen, ontstaat bij hen het zogenaamde overbodigheids-syndroom. Het is geen lichamelijk maar een geestelijk lijden. De leek zal er weinig van merken. Hij zal hoogstens zien dat de rat soms niet vooruit maar achteruit loopt en zich daarover verbazen. Maar wij onderkennen dit als een duidelijk symptoom van desoriëntatie. Het dier ziet geen lijn meer in het leven. Er treden vervreemdingsverschijnselen op. Het voelt als het ware Camus' „Wij sterven en zijn niet gelukkig” en lijdt daaronder. Dat verminkt het natuurlijke gedrag.”

„Meneer de Vries, hartelijk dank voor uw komst naar de studio.”

„Graag gedaan.”

De fabriek wordt dus niet gebouwd, de ratten blijven gezond en de mensen werkloos.”